

**ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
НА ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП ЗА ГОДИНАТА КОЈА
ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2024**

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Тутунски Комбинат Прилеп во понатамошниот текст („Друштвото“) е Акционерско Друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е регистрирано, согласно одредбите од Законот за трговски друштва кај Основниот суд во Прилеп под Трег.бр. 0100004244-03-000 од 27 мај 1991 година. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул. Прилепски Бранители бр.85, Република Северна Македонија. ЕМБС е 4018117 а ЕДБ 4021949119965.

Основната деловна активност на Друштвото согласно номенклатурата од НКД е 12.000 - Производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

Во годината во која се врши ревизија, односно во 2024 година бројот на вработени изнесува 411, додека во претходната 2023 година овој број на вработени лица изнесуваше 350.

Вкупниот број на акции изнесува 2.741.845 (2.701.030 обични и 40.815 приоритетни) со номинална вредност на една акција од 51,13 евра и вкупна основна главнина во износ од 8.594.869 илјади денари.

Акциите на друштвото котираат на Македонската берза на хартии од вредност.

Друштвото спаѓа во групата на големи деловни субјекти.

Друштвото е во претежна сопственост на Владата на Република Северна Македонија.

Генерален извршен директор е Александар Алексовски со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет.

1.1. Стратешки и статусни промени во текот на 2016 година

1. Собранието на акционери на Друштвото на ден 25 јули 2016 година донесе Одлука за статусна промена - присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. На ден 30 септември 2016 година, подружниците Тутунски Комбинат - Тутун ДООЕЛ и Тутунски Комбинат - Цигари ДООЕЛ склучија Спогодба за нивна статусна промена односно присоединување кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Собранието на акционери на матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп на ден 28 ноември 2016 година донесе Одлука за прифаќање и потврдување на Спогодбата за присоединување. Со потврдување на Спогодбата, Собранието го одобри присоединувањето согласно роковите и условите утврдени во Спогодбата.

2. Присоединувањето е реализирано со датум на пресек 30 септември 2016 година, со кој датум е извршен универзален пренос на целиот имот и обврските од подружниците на матичното друштво и истите престанаа да постојат како правни лица без спроведување на постапка за ликвидација. На ден 09 декември 2016 година е извршен упис на статусната промена во Централниот Регистар на Република Северна Македонија.

2. ОСНОВ ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

• Основ за подготовка на финансиските извештаи

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004 ... 99/2022) и прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија кои се објавени во Правилникот за водење на сметководството („Службен весник на РМ“ број 159/09, 164/10 и 107/2011).

Подготовката на овие финансиски извештаи е во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија кои бараат употреба на одредени критички сметководствени проценки. Сметководствените стандарди бараат раководството на Друштвото да употреби свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденуваат во финансиските извештаи. Финансиски извештаи се подготвуваат со состојба на и за годината што завршува на 31 декември.

Денарот преставува функционална и известувачка валута во Република Северна Македонија. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото, како и во останатите придружни белешки кон финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари (000 МКД) освен ако не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи се подготвени според моделот на набавна вредност како основа за мерење, освен ако не е поинаку наведено.

Приложените финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во тековниот период.

Веродостојноста е поткрепена со фактот дека Друштвото ќе продолжи да работи и во иднина.

а. Претпоставка за неограничен континуитет во деловното работење

Овие финансиски извештаи се подготвени врз основа на претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото. Истите не содржат било какви корекции и рекласификации кои би биле неопходни доколку претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото би била доведена во прашање.

Друштвото во изминатите 20 години перманентно покажуваше загуба во своето работење и имаше намалување на капиталот. Прикажаните загуби и намалувањето на капиталот претходните години се резултат на несоодветна организациона поставеност (постоење на повеќе ДООЕЛ и заеднички служби - Холдинг), несоодветна деловна и развојна политика, превработеност со преку 1.000 вработени, презадолженост, оптовареност со кредити и камати, енормни отписи на застарени и спорни побарувања (871.919 илјади денари), енормни трошоци за неколку пакети за испратнина на вработените при престанок на работниот однос (2018 година: 208.907 илјади денари и 2015 година: 427.916 илјади денари) и сл.

Почнувајќи од 2014 година, преземени се низа мерки и активности за кои Менаџментот на Друштвото верува дека обезбедуваат соодветна основа за одржливост и развојот на деловните активности на Друштвото. Тие се:

- Во 2014 година склучен е договор за стратешко партнерство со компанијата Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland во кој договор се прецизира стратегијата на работење и развој на Тутунски Комбинат АД Прилеп.

- Во текот на 2014 година Друштво склучи Договор за заедничко вложување со Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, при што беше формирано ново заедничко друштво, Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО, Скопје. Дејноста на ова друштво е трговија

на големо со производи од тутун. Ова друштво е ексклузивен носител на лиценцните права и на правата за користење и организирање на производството и дистрибуцијата на тутунски производи со брендови на двете друштва. Менаџментот на Друштво очекува дека ова стратешко партнерство ќе обезбеди долгорочна одржливост на производство на тутунски преработки.

- Во текот на 2016 година, извршено е присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Деловните активности на подружниците континуирано продолжуваат во рамките на Друштвото, со што присоединувањето не влијае на заинтересираните страни на Друштвото. Присоединувањето е поттикнато со цел да се зголеми успешноста во работењето како и да се искористат предностите што ги има заедничкото работење а истовремено да се намалат трошоците на работењето.

• Користени проценки

При подготвување на финансиските извештаи Друштвото применува сметководствени проценки за ставките кои не можат прецизно да се измерат. Проценувањето вклучува расудувања засновани на информации кои се последно расположливи. Во текот на работењето одредени проценки можат да се ревидираат како резултат на промена на околностите врз основа на кој биле засновани, промени во опкружувањето или добиените нови информации и сознанија.

Проценки се употребуваат и при проценување на корисниот век на употреба на недвижностите, постројките и опремата, обезвреднување на недвижностите, постројките и опремата, исправка на вредноста на побарувањата односно утврдување на објективна вредност на побарувањата, вредносно усогласување (исправки) на залихите за да се сведат на нивната нето реализациона вредност и слично.

• Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари, кои се известувачка и функционална валута на Друштвото, со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување.

Во тековната 2023 година Друштвото има трансакции изразени во странска валута.

• Девизни курсеви

Официјалните девизни курсеви кои беа применети за искажување на ставките од извештајот за финансиската состојба се следниве:

Валута	31 декември 2024	31 декември 2023
1 EUR	61,4950 ден.	61,4950 ден.
1 USD	58,8807 ден.	55,6516 ден.

• Деловни комбинации

Матичното Друштво го применува методот на стекнување на деловни комбинации во сметководството. Пренесениот надомест од страна на матичното Друштво за да стекне контрола врз подружницата, се пресметува како збир од објективни вредности на пренесените средства, настанатите обврски и сопственичките учества од страна на матичното Друштво на датумот на

стекнување, кои вклучуваат објективна вредност на средствата или обврските кои произлегуваат од преземениот ангажман на надомест. Трошоците за стекнување се признаваат во периодот кога настанале.

Друштво признава стекнати средства кои можат да се идентификуваат и претпоставени обврски во деловна комбинација без оглед на тоа дали тие биле претходно признаени во финансиските извештаи на стекнувачот, пред периодот на стекнување. Стекнатите средства и претпоставените обврски се водат по нивната сметководствена вредност на датумот на стекнување.

Гудвилот се евидентира после одделно признавање на нематеријалните средства кои можат да се идентификуваат.

- **Споредбени показатели**

Финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 Декември тековна и претходна година. Финансиските извештаи се ревидираат секоја тековна година, со што е овозможено споредливост со финансиските извештаи од претходната година.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПОРЦЕНКИ

- **Недвижности, постројки и опрема**

Недвижностите се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и за резервирањата поради обезвреднување доколку истите постојат. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Постројките и опремата се евидентираат по набавна, односно претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради обезвреднување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот завод за статистика.

Цената на чинење на средствата изградени во сопствена режија се состои од трошокот за материјали, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање при изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат за време на периодот кој е потребен истите да се завршат и подготват за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошоци на периодот во кој настанале.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи во Друштвото поврзани со таа ставка и кога трошокот на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек, доколку такви постојат.

Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува право пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба и тоа како што следи:

	2024	2023
Градежни објекти	5-40 години	5-40 години
Погонска опрема	4-10 години	4-10 години
Останата опрема и моторни возила	4-10 години	4-10 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се коригираат на секој датум на известување. Кога евидентирано износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓување се одредуваат по пат на споредба на приливите со сметководствената вредност на средствата што се отуѓуваат. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

• Нематеријални средства

Нематеријални средства се оние средства кои немаат физичка содржина но кои можат да се идентификуваат. Тие се:

- Научно истражувачко знаење;
- Дизајнирање и имплементација на нови процеси;
- Патенти и лиценци и сл.;
- Интелектуална сопственост;
- Развивање на пазарот и трговски марки;
- Компјутерски софтвер кој не е составен дел на хардверот;
- Авторски права;
- Увозни квоти;
- Франшизи.

Нематеријалните средства треба да се идентификуваат со цел јасно да се разграничат од гудвилот и тие почетно се мерат според нивната набавна вредност, а се признаваат само доколку:

- Е веројатно дека идни економски користи ќе му се припишат на нематеријалното средство;
- Набавната вредност на нематеријалното средството може веродостојно да се измери;

Корисниот век на нематеријалното средство се определува како ограничен и неограничен. Корисниот век на нематеријалното средство кој произлегува од договори и други законски права не треба да го надмине периодот на договорот и другите законски права.

Амортизацијата на нематеријалните средства со ограничен век на користење се пресметува врз основа на набавната вредност на нематеријалните средства и тоа по праволиниска метода. Амортизација на нематеријалните средства со неограничен век на користење не се пресметува.

Периодот на амортизација и методот на амортизација на нематеријалните средства со ограничен век на користење треба да се проверува и корегира најмалку еднаш годишно.

а. Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот односно со одржувањето на компјутерските софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средство, се амортизираат користејќи ја правопрпорционалната метода во текот на период од 5 години.

• Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите во сопственост на Друштвото кои се чуваат пред се за остварување на приходи од нивно изнајмување наместо од употреба во редовното работењето, се признаваат како вложувања во недвижности наменети за изнајмување.

Недвижностите за изнајмување кои се однесуваат од производствени погони се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради обезвреднување. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможноста за негово веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа не постојат ниту алтернативни проценки засновани на проекции за дисконтирани парични текови.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба.

• Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на условите укажуваат дека евидентиранiot износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентиранiot износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива при продажба на средствата во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекуваат да произлезат од континуирана употреба на средствата или од нивно отуѓување на крајот на корисниот век. Надоместливите износи се проценуваат на поединечните средства или ако тоа не е можно, на целата група на средства која генерира готовина.

• Вложувања во придружени друштва и учество во заеднички вложувања

Придружени друштва се субјекти врз кои Друштвото има значително влијание но не ги контролира истите. Постоенето на значително влијание се утврдува преку:

- застапеност во одборот на директори,
- учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки,
- материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и
- учеството во капиталот кој се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права.

Вложувањата во придружените друштва се евидентираат според методот на главнина. Според методот на главнина, вложувањето во придружените друштва првично се признава по набавна вредност, а последователно набавната вредност се зголемува или намалува зависно од учеството во добивката и загубата на придружените друштва по датумот на нивното стекнување. Кога набавната вредност на вложувањето се зголемува за учеството во добивката на придруженото друштво, тогаш со распределба на добивката од придруженото друштво се врши намалување на претходно зголемените вложувања.

Доколку уделот во загубата на придруженото друштво е еднаков или го надминува учеството во придруженото друштво, во тој момент се прекинува со признавање на делот во понатамошните загуби.

Тутунски Комбинат АД Прилеп има заедничко вложување со Филип Морис Интернационал по склучен договор за формирање на ново друштво со назив Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Според одредбите од тој договор, остварената добивка во ново формираното друштво се распределува по соодносот 49% за Тутунски Комбинат АД Прилеп а 51% за Филип Морис Интернационал. Оваа распределба се врши по методот на главнина.

• Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите на набавката на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

а. Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања.

б. Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата односно на датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде финансиското средство. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правото за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото значително ги пренело сите ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства. Финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентираат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата последователно се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства расположливи за продажба, кредитите и побарувањата, почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците од трансакциите.

Кога финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, претходно акумулираната коригирана објективна вредност признаена во останатата сеопфатна добивка и во резервите се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесува.

Каматите од средствата расположливи за продажба пресметани врз основа на ефективна каматна стапка се признаваат во добивката/загубата како финансиски приходи. Приходите од дивиденди и од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивките/загубите како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

с. Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото ги пренело сите значајни ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства.

д. Обезвреднување на финансиските средства

А) Средства евидентирани по амортизациона набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или на група на финансиски

средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства се оштетени и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата при што настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или на групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за обезвреднување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплатата на главницата и каматата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промени во економските услови кои кореспондираат со загуба.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценитите идни парични текови, дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од обезвреднување. На пример, Друштвото може да го измери обезвреднувањето на средството врз основа на објективна вредност на инструментот користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на обезвреднувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на обезвреднувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

Б) Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должничките хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во следната точка.

(а) Кај сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгираното опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба измерена како разлика помеѓу набавната вредност и тековната објективна вредност намалена за загубата поради обезвреднување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирање на обезвреднувањето во добивките или загубите, загубата поради обезвреднување се намалува преку тековните добивки односно загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирање на обезвреднувањето не се евидентира преку добивки и загуби и секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

• Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат а нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или кога истовремено се реализираат средствата и подмируваат обврските.

- **Залихи**

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажната вредност намалена за трошоците за завршување на продажбата, маркетингот и дистрибуцијата. Намалување на вредноста на залихите се спроведува за време на редовниот годишен попис а врз основа на проценка за нивно оштетување, дотраеност и сл. Намалувањето на вредноста на залихите се врши на товар на расходите на периодот, вклучувајќи го и секое нивелирање по пат на отпис до нето реализационата вредност ако истата е пониска од набавната.

Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек која ги вклучува трошоците направени за нивна набавка, за нивна достава до постоечката локација и за нивно доведување во состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

Отписот на ситниот инвентар се врши еднократно при ставање на истиот во употреба а амбалажата и автомобилските гуми се отпишуваат 100% при ставање на истите во употреба.

- **Побарувања од купувачи и останати побарувања**

Побарувањата од купувачите претставуваат износи кои се побаруваат од купувачите за продадени стоки или извршени услуги во нормалниот тек на работење. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивна објективна вредност а последователно се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањата поради обезвреднување.

Резервирањата поради обезвреднување се пресметуваат кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и дадените позајмици согласно нивните оригинални услови за плаќање.

Значителни финансиски потешкотии кај должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање, претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за обезвреднување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањата претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиските средства. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби, со признавање на резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување се евидентира преку тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплативост на побарувањето, истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка.

- **Парични средства и парични еквиваленти**

Паричните средства и еквиваленти на парични средства вклучуваат готовина во благајната, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во период не подолг од 3 месеци од датумот на стекнување. Парите на сметките во денари кај комерцијалните банки се водат во номинални износи според изводот за состојбата на прометот на тие сметки. Парите во благајна во денари се искажуваат по номинална вредност. Девизите на

сметките во банката и благајната се искажуваат по среден курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба.

Пресметувањето на девизите се врши секогаш на денот на промената на состојбата на сметката (благајната) и на крајот на месецот.

- **Платени трошоци за идни периоди (ABP)**

Однапред платените трошоци за идните периоди се искажуваат како активни временски разграничувања и се преставуваат во трошоци на периодот на кој се однесуваат. Причините за разграничувањето како и износите кои се однесуваат на идните периоди мора да бидат искажани на соодветна сметководствена исправа.

Приходите кои се пресметани во корист на тековниот период а немаат елементи за да се искажат како побарувања, се искажуваат како активни временски разграничувања. Кога ќе се стекнат услови за испоставување на документ врз основа на кој се стекнати побарувањата, временските разграничувања се пренесуваат на сметките на побарувањата. Основата за приходување и искажување на таквите износи на временските разграничувања мора да биде утврдена со соодветна сметководствена исправа.

- **Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби**

- А) Акционерски капитал

- Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции

- Б) Трошоци поврзани со емисија на акции

- Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнување на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување.

- В) Сопствени акции

- Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени (трезорски) акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

- Г) Резерви

- Резервите кои се состојат од задолжителни и други резерви, се создадени во текот на претходните периоди врз основа на добивки односно загуби од ревалоризација на материјални и финансиски средства расположливи за продажба како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива, одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

- Д) Акумулирани загуби

- Акумулираните загуби ги вклучуваат загубите од тековниот и од претходните периоди.

- **Финансиски обврски**

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски спрема добавувачи и позајмици.

a. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачите се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работење. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок до една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентираат по нивната објективна вредност а последователно според нивната измерена амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

b. Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакцијата. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност а разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекување. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврските за уште најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

• **Одложени плаќања на трошоци и приходи за идните периоди (ПВР)**

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска, а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските, се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

Приходите за кои нема услови за признавање во тековниот пресметковен период, се одложуваат преку временски разграничувања за идни периоди.

Во корист на временските разграничувања се евидентираат и наплатените приходи кои се однесуваат за идните периоди, а за кои не било искажано соодветно побарување.

• **Трошоци за позајмување**

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен временски период да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити, каде се очекуваат трошоците за квалификуваните средства да се одземаат од трошоците за позајмување, можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмување се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

- **Наем**

Друштвото признава постоење на наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство односно средства, или со договорот се пренесува правото за употреба на тие средства.

- a. Друштвото како закупопримач

Финансискиот наем преставува тековен закуп на средството, кој на Друштвото суштински му ги пренесува сите ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивна објективна вредност или ако е пониска, тогаш по нивната сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според периодот за наем, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот за наем. Со состојба на 31 декември Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Исплатите за оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на периодот на наемот. Поврзаните трошоци како што се трошоците за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување. Со состојба на 31 декември Друштвото има класифицирано средства во оваа категорија.

- b. Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приходот од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои настанале. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

- **Данок на добивка**

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековен и одложен данок на добивка.

- a. Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночен кредит, како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамките на одреден период или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска во наредните периоди.

- b. Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите

по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка.

- **Надомести за вработените**

- а. Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените се уплатуваат во соодветните пензиски фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни нето плати исплатени по работник во РСМ во последните три месеци. Друштвото нема направено резервирања за ова право на вработените бидејќи смета дека сумата е незначителна за финансиските извештаи.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат од работа по основ на технолошки вишок, износ кој зависи од работниот стаж на вработениот, но најмногу до седум месечни просечни нето плати исплатени на работникот. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените.

- б. Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

- **Данок на додадена вредност**

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавката на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во тој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност. Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи, се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

- **Резервирања**

Резервирања се признаваат тогаш кога Друштвото има тековна обврска како резултат на минат настан и кога постои веројатност дека ќе има одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена за износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се

рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Таму каде што дел или сите потребни издатоци за подмирување на резервирањата се очекува да бидат надоместени од друга страна, надоместувањето се признава кога навистина е извесно дека ќе биде примено доколку Друштвото ја подмири обврската. Надоместувањето се признава како посебно средство во Извештајот за финансиската состојба. Износот кој се признава за надоместување не треба да го надмине износот на резервирањето. Во Извештајот за сеопфатна добивка, расходот кој се однесува за резервирања се признава во нето износ кој е признаен за надоместување.

• Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти.

Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат при што се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе преставува прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идните трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

а. Приходи од продажба - продажба на големо - цигари, режан и ферментиран тутун и филтер стапчиња

Приходот од продажба на производи се признаваат во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфичните критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат за разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

б. Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

в. Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства дадени под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на пропорционална основа во текот на периодот на наем. Непредвидените наемнини доколку ги има, се признаваат како интегрален дел на вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

г. Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот пренос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камати по обврски по кредити и позајмици и трошоци за камати на задоцнети плаќања. Трошоците за кредити и позајмици се признаваат во добивките или загубите со користење на методот на ефективна каматна стапка.

д. Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди доказ за износот на минимална дивиденда од придружните друштва или од вложувањата во придружните друштва.

f. Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на настанување на потрошокот на суровините и материјалите и на искористувањето на услугите, односно во периодот на нивното настанување.

- **Распределба на дивиденди**

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото се евидентира како обврска во финансиските извештаи во периодот кога таа се одобрува од акционерите на Друштвото.

- **Преземени и неизвесни обврски**

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства по основ на овие обврски. Исто така, неизвесни средства не се евидентираат во финансиските извештаи, но само се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесната загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известувањето или кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

- **Известување по оперативни сегменти**

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај другите деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамките на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

- a. Деловни сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент а тоа е производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

- b. Географски сегменти

Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија.

- **Заработувачка по акција**

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција на обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката во тековната година која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

4. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики кои се утврдени со овој правилник се применуваат од период во период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСС/МСФИ.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, промена на сметководствените политики може да се направи доброволно ако се процени дека новата сметководствена политика води кон подобра презентација на случувањата и позициите во финансиските извештаи. За промените во сметководствените политики одлучува Одборот на директори.

Новата сметководствена политика се применува ретроактивно, кога тоа се бара од МСС/МСФИ како од секогаш да била применета, освен кога износот за корекција не може прецизно да се утврди. Во таков случај новата сметководствена политика се применува на перспективна основа.

Ефектот кој настанува од ретроактивна примена на новите сметководствени политики се признава како корекција на пренесениот резултат, во согласност со МСС 8.

За оние средства, обврски, приходи и расходи за кои со овој акт не се утврдени сметководствени политики ќе се применува основниот третман за нивно мерење утврден во соодветниот МСФИ.

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

- **Финансиски ризици и управување со истите**

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

- a. **Ризик од промена на девизните курсеви**

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од набавки и продажби на странски пазари при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија и не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можни флуктуации на странските валути кои сепак се ограничени поради фактот што најголем број од трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

- b. **Ризик од промена на цени**

Друштвото е изложено на ризик од промена на цени на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на овој вид на ризик е дадена преку износите на овие вложувања во Белешката 29.

- c. **Каматен ризик**

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека во тековната 2024 година Друштвото користи вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема овој вид на ризик.

Ризикот од каматните стапки се оценува во зависност од тоа дали договорите за кредити се со фиксна или променлива каматна стапка. Имајќи го во предвид фактот дека Друштвото во 2024 година користи краткорочни и долгорочни кредити со варијабилна каматна стапка, сензитивноста од промена на каматните стапки за +/- 2% на годишно ниво се ефектуира со зголемување или намалување на остварената добивка и истата е дадена во продолжение.

d. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите стасани обврски за плаќање. Друштвото има еден значаен купувач но нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед на фактот дека со истиот има склучено повеќе годишен договор за деловна соработка.

e. Ризик од неликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

f. Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесување на даночните биланси за тековната година. Во тековната 2024 години, во Друштвото не е вршена контрола од страна на даночните власти. Дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не можат да се определат со разумна сигурност.

g. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиските средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност со рок на доспевање од максимум една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите како и за обврските по однос на долгорочните кредити.

6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

О П И С	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	ВКУПНО
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2024	0	0	21.213.481	0	0	21.213.481
Зголемување			0			0
Намалување						0
Салдо на 31 Декември 2024	0	0	21.213.481	0	0	21.213.481
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2024	0	0	13.106.238	0	0	13.106.238
Амортизација			3.684.700			3.684.700
Намалување						0
Салдо на 31 Декември 2024	0	0	16.790.938	0	0	16.790.938
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2024 (тековна година)	0	0	4.422.543	0	0	4.422.543
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2024 (тековна година)	0	0	8.107.243	0	0	8.107.243
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2023			21.213.481			21.213.481
Зголемување			0			0
Намалување						0
Салдо на 31 Декември 2023	0	0	21.213.481	0	0	21.213.481
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2023			8.944.104			8.944.104
Амортизација			4.162.134			4.162.134
Намалување						0
Салдо на 31 Декември 2023	0	0	13.106.238	0	0	13.106.238
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2023 (претходна година)	0	0	8.107.243	0	0	8.107.243
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2023 (претходна година)	0	0	12.269.377	0	0	12.269.377

7. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

О П И С	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2024	265.258.407	1.251.595.541	908.655.109		2.425.509.057
Зголемување		0	1.981.998		1.981.998
Намалување			1.152.857		1.152.857
Салдо на 31 Декември 2024	265.258.407	1.251.595.541	909.484.250	0	2.426.338.198
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2024		1.173.404.276	854.101.148		2.027.505.424
Амортизација		11.026.049	8.557.129		19.583.178
Намалување			1.152.857		1.152.857
Салдо на 31 Декември 2024	0	1.184.430.325	861.505.420	0	2.045.935.745
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2024 (тековна година)	265.258.407	67.165.216	47.978.830	0	380.402.453
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2024 (тековна година)	265.258.407	78.191.265	54.553.961	0	398.003.633

Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2023	265.258.407	1.248.966.966	873.466.393		2.387.691.766
Зголемување		2.628.575	35.963.128		38.591.703
Намалување		0	774.412		774.412
Салдо на 31 Декември 2023	265.258.407	1.251.595.541	908.655.109	0	2.425.509.057
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2023		1.160.961.962	844.069.228		2.005.031.190
Амортизација		12.442.314	10.806.332		23.248.646
Намалување		0	774.412		774.412
Салдо на 31 Декември 2023	0	1.173.404.276	854.101.148	0	2.027.505.424
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2023 (претходна година)	265.258.407	78.191.265	54.553.961	0	398.003.633
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2023 (претходна година)	265.258.407	88.005.004	29.397.165		382.660.576

8. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

8.БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

2024	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обратно стадо	Повеќегодишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2024	0	0	0	0	0	0
Зголемување како резултат на набавки						0
Намалување како резултат на продажби						0
Ожнеани земјоделски производи						0
Промена на вредноста						0
Трошоци на амортизација						0
Состојба на 31 Декември 2024						0
Нетековни средства						0
Тековни средства						0
Вкупно биолошки средства						0
2023						
Состојба на 1 Јануари 2023						0
Зголемување како резултат на набавки						0
Намалување како резултат на продажби						0
Ожнеани земјоделски производи						0
Промена на вредноста						0
Трошоци на амортизација						0
Состојба на 31 Декември 2023						0
Нетековни средства						0
Тековни средства						0
Вкупно биолошки средства						0

9. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

О П И С	Тековна година	Претходна година
Вложување во конвертибилни обврзници		
Вкупно:		
<i>Број на конвертибилни обврзници:</i>		
<i>Права кои ги носат конвертибилните обврзници:</i>		

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

О П И С	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	892.510.807	907.675.620
Побарувања од купувачи во странство		0
Застарени, сомнителни и спорни побарувања		
Ведносно усогласување на побарувања	871.919.720	871.919.720
Вкупно:	20.591.087	35.755.900

11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

О П И С	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	84.507.131	40.322.837
Парични средства во денарска благајна	472.417	301.192
Девизна сметка	96.509	160.655
Девизна благајна	27.086	80.858
Вкупно:	85.103.143	40.865.542

12. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	01.01.2024	%	Состојба		31.12.2024	%
				зголем.	намал.		
2024 (тековна година)							
Обични акции	Физички лица	281.669	10,27	2.523		284.192	10,27
	Правни лица	2.419.361	88,24		2.523	2.416.838	88,24
	Откупени сопствени акции	0	0			0	0
Приоритетни акции	ФПИО	40.815	1,49			40.815	1,49
Вкупно:		2.741.845	100	2.523	2.523	2.741.845	100
2023 (претходна година)							
		01.01.2023	%	Состојба		31.12.2023	%
				зголем.	намал.		
Обични акции	Физички лица	281.669	10,27			281.669	10,27
	Правни лица	2.419.361	88,24			2.419.361	88,24
	Откупени сопствени акции	0	0			0	0
Приоритетни акции	ФПИО	40.815	1,49			40.815	1,49
Вкупно:		2.741.845	100	0	0	2.741.845	100

13. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:		Тековна година	Претходна година
Вид на обврска:	Вид на обезбедување:		
Обврски спрема поврзани друштва			
Обврски кон добавувачи			
Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми и кредити			
Обврски по основ на кредити		25.432.739	62.808.140
Обврски по основ на заеми			
Останати долгорочни обврски		90.309.408	111.764.560
Вкупно:		115.742.147	174.572.700

14. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

О П И С	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	14.125.740	12.910.049
Добавувачи во странство	-2.391.389	-1.102.397
Добавувачи за нефактурирани стоки		
Вкупно:	11.734.351	11.807.652

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

О П И С	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани		
Краткорочни кредити во земјата	663.042.555	243.103.610
Краткорочни кредити во странство		
Вкупно:	663.042.555	243.103.610

16. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

О П И С	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	183.727.372	253.634.837
Приходи од продажба во странство	418.633.234	573.348.069
Вкупно:	602.360.606	826.982.906

17. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

О П И С	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	11.072.308	11.936.126
Приходи од наплатени отпишани побарувања		
Приходи од државни поддршки		
Вкупно:	11.072.308	11.936.126

18. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

О П И С	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	11.807.941	10.390.815
Трошоци за саеми		
Наемнина	692.307	439.563
Дневници за службени патувања и патни трошоци	500.046	618.835
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	3.680.597	3.280.841
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама		
Премии за осигурување	5.399.828	4.271.265
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.334.450	1.910.325
Трошоци за ревизија	215.462	242.925
Трошоци за останати интелектуални услуги	405.800	1.223.796
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања		
Загуби од отуѓување на нетековни средства		
Останати расходи	19.082.335	21.836.831
Вкупно останати оперативни расходи	43.118.766	44.215.196

19. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

О П И С	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи		
Обврски по основ на купопродажни односи		
Приходи од продажба на готови производи		
Приходи од продажба на стоки		

Во Прилеп

На ден 15.03.2024 год.

Лице одговорно за составувањето на извештајот

М-р Маја Бошкоска

Име и презиме на законскиот застапник

Александар Алексовски

